Medical Education Journal
Education Development Center of Babol University of medical Sciencece
e-ISSN:2345-5497 p-ISSN:2322-4940
دوفصلنامه آموزش پزشکی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی بابل

The Assessment of Babol Dental School Students' Interests in their Field of Study and the Educational Environment in 2021

Y.Kamali(Dentistry Student) [1] , R.Ghorbanipour(DDS) [2*] , H.Shirafkan(PhD) [3]

1. Student Research Committee, Babol University of Medical Sciences, Babol, Iran.

2. Department of Orthodontics, Faculty of Dentistry, Oral Health Research Center, Babol University of Medical Sciences, Babol, Iran.

3. Department of Biostatistics, School of Medicine, Health Research Institute, Babol University of Medical Sciences, Babol, Iran.

Article Info

Article Type:
Research Article

Received:
15 Mar 2022

Revised:
15 Aug 2022

Accepted:
1 Sep 2022

ABSTRACT

Background and Objective: Interest and motivation in a field of study are essential for success in that field. One of the factors that influences this interest is the educational environment. The purpose of this study was evaluation of Babol dental students' interest in dentistry and it's relation with variables in the educational environment.

Methods: In this analytical study, 151 students at Babol Dental School from 2013 to 2017 were selected using the census method and evaluated with a questionnaire whose validity and reliability had previously been established in other studies. Participants determined demographic characteristics, field of study interest, and educational environment factors, and by assigning scores from zero to four to the participants' responses,regression analysis was used to determine the effects of different variables on interest in their field of study and their evaluation of the academic environment.

Findings: Based on Result, 86.38 % of students were interested in dentistry. In addition, 52.39 % of students believed that professors use new teaching methods in their classes. Seventy percent of students stated , their involvement in making decisions which affects their academic ability is low.

•**Corresponding Author: R.Ghorbanipour (DDS)**
Address: Faculty of Dentistry, Babol University of Medical Sciences, Ganj Afrooz Ave, Babol, Iran.
Tel: +98 (11) 32291094. **E-mail:** dr_ghorbanipour@yahoo.com

[Downloaded from mededj.ir on 2026-11-12]

[DOI: 10.22088/mededj.10.2.17]

Published online:
20 Sep 2022

Conclusion: Dental students in Babol were generally enthusiastic about their Field of study, and the faculty's teaching environment reflected positive qualities and capabilities in different fields.

Keywords:*Interest, Dental Students, School of dentistry*

Cite this article: Y.Kamali , R.Ghorbanipour , H.Shirafkan. The Assessment of Babol Dental School Students' Interests in their Field of Study and the Educational Environment in 2021. *Medical Education Journal. 2022; Vol 10. (No.2):* pages17-32.

© The Author(s).
Publisher: Babol University of Medical Sciences

[Downloaded from mededj.ir on 2026-11-12]

[DOI: 10.22088/mededj.10.2.17]

Medical Education Journal
Education Development Center of Babol University of medical Sciences
e-ISSN:2345-5497 p-ISSN:2322-4940
دوفصلنامه آموزش پزشکی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی بابل

بررسی میزان علاقه دانشجویان دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی بابل نسبت به رشته تحصیلی و ارزیابی عوامل مرتبط با آن در محیط آموزشی در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹

یگانه کمالی(Dentistry Student)[۱] ، رضا قربانی پور(DDS)[۲]* ، هدی شیرافکن(PhD)[۳]

۱. کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده دندانپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی بابل، بابل، ایران.

۲. گروه ارتودنسی، دانشکده دندانپزشکی، مرکز تحقیقات سلامت و بهداشت دهان، پژوهشکده سلامت، دانشگاه علوم پزشکی بابل، بابل، ایران.

۳. گروه آمار زیستی، دانشکده پزشکی، مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت، پژوهشکده سلامت، دانشگاه علوم پزشکی بابل، بابل، ایران.

اطلاعات مقاله

نوع مقاله:
مقاله پژوهشی

دریافت:۱۴۰۱/۱/۲۶

اصلاح:۱۴۰۱/۵/۲۴

پذیرش:۱۴۰۱/۶/۱۰

انتشار:۱۴۰۱/۶/۲۹

چکیده

سابقه و هدف: داشتن علاقه و انگیزه نسبت به رشته تحصیلی شرط لازم برای موفقیت در آن رشته بوده و محیط آموزشی یکی از عوامل تأثیرگذار بر این علاقه‌مندی است. این مطالعه باهدف بررسی میزان علاقه‌مندی دانشجویان دندانپزشکی بابل به رشته دندانپزشکی و ارتباط آن با عوامل مربوط بـه محیط آموزشی انجام شد.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه توصیفی – تحلیلی، ۱۵۱ دانشجوی ورودی ۹۶-۱۳۹۲ در دانشکده دندانپزشکی بابل با استفاده از روش سرشماری انتخاب و با یک پرسشنامه که روایی و پایایی آن در مطالعات قبلی تأیید گردیده بود، ارزیابی شدند. خصوصیات دموگرافیک، علاقه‌مندی نسـبت بـه رشـته تحصـیلی و عوامل مربوط به محیط آموزشی توسط شرکت‌کنندگان تعیین و با اختصاص امتیازات از صفرتا ۴ به پاسخ‌های شرکت‌کنندگان از آنالیز رگرسـیون برای تعیین اثرات متغیرهای مختلف بر علاقه‌مندی به رشته تحصیلی و ارزیابی آن‌ها از محیط آموزشی استفاده شد.

یافته‌ها: بر اساس یافته‌های تحقیق، ٪۸۶/۳۸ دانشجویان به رشته دندانپزشکی کاملاً علاقه‌مند بودند. همچنین٪۵۲/۳۹ معتقد بودند اساتید از روش‌های نوین در برنامه آموزشی خود استفاده می‌کنند. ٪۷۰ دانشجویان میزان مشارکت خود را در اتخاذ تصمیمات مؤثر بر شرایط تحصیلی خود کم می‌دانستند.

نتیجه‌گیری: دانشجویان دندانپزشکی بابل به رشته تحصیلی خود علاقمند بوده و محیط آموزشی دانشکده در حیطه های مختلف توانایی و قابلی های مثبت و سازنده ای داشت.

▣ این مقاله مستخرج از پایان نامه دکترای حرفه ای دندانپزشکی با کد اخلاق IR.MUBABOL.REC.1400.071 دانشگاه علوم پزشکی بابل می باشد.

* نویسنده مسئول مقاله: رضا قربانی پور(DDS)

آدرس: ایران، بابل، دانشگاه علوم پزشکی بابل، دانشکده دندانپزشکی. تلفن: ۹۸(۱۱)۳۲۲۹۱۰۹۴ رایانامه: dr_ghorbanipour@yahoo.com

[Downloaded from mededj.ir on 2026-11-12]

[DOI: 10.22088/mededj.10.2.17]

واژه‌های کلیدی: ***علاقه‌مندی، دانشجویان دندانپزشکی، دانشکده دندانپزشکی***

استناد: یگانه کمالی، رضا قربانی پور، هدی شیرافکن. بررسی میزان علاقه دانشجویان دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی بابل نسبت به رشته تحصیلی و ارزیابی عوامل مرتبط با آن در محیط آموزشی در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹. دو فصلنامه آموزش پزشکی. سال ۱۴۰۱؛ شماره ۱۰ (دوره ۲): صفحه ۳۲-۱۷

© The Author(s)
Publisher: Babol University of Medical Sciences

[Downloaded from mededj.ir on 2026-11-12]

[DOI: 10.22088/mededj.10.2.17]

سابقه و هدف

علاقه ترکیبی از انگیزه و کنجکاوی است و فرد علاقه‌مند برای کسب موفقیت و آگاهی‌های بیشتر پافشاری و ممارست می‌کند(۱, ۲). دانشجویان به‌عنوان ارکان اصلی دانشگاه‌ها در آینده پیکره اصلی سازمان‌ها و ارگان‌های مختلف جامعه را تشکیل می‌دهند و علاقه‌مندی آن‌ها نسبت به رشته تحصیلی خود نقش مؤثری درزمینه ارتقا دانش آن‌ها و فعالیت‌های آینده در زمینه بهداشت و درمان دارد(۳). تحصیل و یادگیری یکی از اساسی‌ترین فعالیت‌های زندگی در جوامع پیشرفته است و بقا و پایداری جوامع به کسب اطلاعات و به‌کارگیری آن به بهترین شکل است. درعین‌حال علاقه و انگیزه نسبت به آموزش از مهم‌ترین ابزار یادگیری و کسب موفقیت است. همچنین رابطه مستقیمی بین علاقه و موفقیت در تحصیل و کار در آینده وجود دارد(۱). علاقه‌مندی نسبت به رشته تحصیلی باعث می‌شود که فرد با تمایل بیشتری به جستجو، کشف ایده‌های نو، گسترش باور، اندیشه و عمل بپردازد. عوامل مختلفی بر میزان علاقه و نگرش دانشجویان به رشته تحصیلی تأثیر می‌گذارد. ازجمله کمک به هم نوع، جایگاه اجتماعی، فرصت شغلی، علاقه و امکان تحصیل در مقاطع بالاتر (۲). از مهم‌ترین دلایلی که باعث ایجاد انگیزه در فرد می‌شود، آگاهی داشتن به رشته تحصیلی است. عدم شناخت و آگاهی کافی نسبت به رشته تحصیلی و بی‌علاقگی به آن، اثرات سوء بر نظام آموزشی و سیستم سلامت جامعه دارد. درحالی‌که شناخت رشته تحصیلی و علاقه به آن، منجر به افزایش حس مسئولیت‌پذیری و کارایی دانشجویان در ارائه خدمات سلامت خواهد شد(۴). هرچند دانشجویان پزشکی با آگاهی و علاقه کافی این رشته را انتخاب می‌کنند، اما طولانی شدن سال‌های تحصیل موجب کاهش علاقه آنان و ایجاد نگرش منفی به تحصیل می‌شود(۵). در آینده داشتن شغلی که بر اساس علاقه انتخاب‌نشده باشد باعث تنش، اضطراب، بیماری‌های جسمی و روحی می‌شود و درنهایت باعث هدر رفتن سرمایه‌های مادی و معنوی خواهد شد(۶). بر اساس نتایج حاصل از یک پژوهش شش‌ساله ٪۱۳/۱۴ از دانشجویان ایرانی به رشته تحصیلی خود علاقه‌مند بودند. در مطالعه‌ای دیگر در دانشگاه علوم پزشکی شیراز در سال ۱۳۸۰ که به بررسی نگرش دانشجویان سال اول پزشکی نسبت به این رشته و آینده آن پرداخته است ٪ ۶۴/۷ از دانشجویان با شناخت کافی این رشته را انتخاب کردند و تقریباً نیمی از آن‌ها(٪۴۸/۱)، اعتقاد داشتند که این رشته سبب رفاه آنان خواهد شد(۷). با توجه به اینکه محیط آموزشی یکی از عوامل مهم و تأثیرگذار در ایجاد علاقه دانشجویان به رشته تحصیلی خود است، باید امکانات لازم را برای تغییرات مثبت در نگرش دانشجویان فراهم آورد تا سبب ایجاد رغبت بیشتر برای یادگیری در آنان گردد. برای ایجاد رغبت بیشتر، وجود اطلاعات توصیفی درباره وضع موجود و نگرش دانشجویان نسبت به رشته تحصیلی خود ضروری است. با استفاده از این اطلاعات می‌توان عوامل مثبت را تقویت و عوامل منفی را اصلاح کرد تا زمینه رضایت بیشتر دانشجویان نسبت به رشته تحصیلی ایجاد شود (۸ و ۹). ازآنجایی‌که چنین مطالعاتی در دانشجویان دندانپزشکی به‌ندرت انجام‌شده است و با توجه به اهمیت علاقه‌مندی به‌عنوان

[Downloaded from mededj.ir on 2026-11-12]

[DOI: 10.22088/mededj.10.2.17]

عامل مهم در یادگیری و موفقیت دانشجویان، مطالعه حاضر باهدف بررسی میزان علاقه دانشجویان دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی بابل نسبت به رشته تحصیلی خود و ارتباط آن با عوامل مربوط به محیط آموزشی انجام شد.

مواد و روش‌ها

در این مطالعه توصیفی-تحلیلی ۱۵۱ نفر از دانشجویان سال چهارم تا ششم رشته‌ی دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی بابل در سال ۱۳۹۹ موردبررسی قرار گرفتند. گردآوری اطلاعات با استفاده از یک پرسشنامه انجام شد که در مطالعه قبلی طراحی و پایایی و روایی آن به تأیید رسیده بود. لیست دانشجویان ورودی سال‌های‌مختلف از اداره آموزش دانشکده دندانپزشکی بابل اخذ و پرسش‌نامه تحقیق نیز در موقعیت‌های مختلف نظیرکلاس‌های درس و بخش های بالینی در اختیار آنان قرارگرفته و پس از تکمیل، جمع‌آوری شد. پرسش‌نامه در سه بخش مختلف طراحی‌شده بود. بخش اول شامل مشخصات فردی شامل سال ورود به دانشگاه، سن، جنس، وضعیت تأهل، وضعیت بومی بودن (منظور از غیربومی سکونت در خوابگاه یا خانه دانشجویی است)، معدل کل تا این ترم و هفت سؤال باز پیرامون سابقه تغییر رشته، تعداد دفعات شرکت در کنکور، نوبت انتخاب دانشکده محل تحصیل در فرم انتخاب رشته، نوبت انتخاب رشته دندانپزشکی در فرم انتخاب رشته، نیز وجود دندان‌پزشک در میان اعضای خانواده یا بستگان و تغییر علاقه‌مندی به رشته تحصیلی مورد پرسش قرار گرفت. بخش دوم پرسشنامه مربوط به بررسی میزان علاقه‌مندی دانشجویان دندانپزشکی نسبت به رشته تحصیلی آن‌ها است. بخش سوم پرسشنامه هم مربوط به ارزیابی محیط آموزشی بود. در قسمت ارزیابی محیط آموزشی نیز نمره میانگین داده‌شده به تفکیک هفت حیطه موردنظر گزارش می‌گردد. درصد بیشترین پاسخی که دانشجویان به هر سؤال داده‌اند نیز گزارش گردید. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۲ مورد تجزیه‌وتحلیل قرار گرفتند. آمار توصیفی با استفاده از میانگین و انحراف معیار (برای داده‌های کمی) فراوانی و درصد فراوانی (برای داده‌های کیفی) ارائه شد. جهت بررسی روابط خواسته‌شده از آزمون‌های t-test و chi-square استفاده شد. به‌منظور یافتن عوامل مرتبط با میزان علاقه‌مندی و همچنین ارزیابی محیط آموزشی از رگرسیون خطی چند متغیره استفاده شد. سطح معنی‌داری ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

[Downloaded from mededj.ir on 2026-11-12]

[DOI: 10.22088/mededj.10.2.17]

یافته‌ها

در این مطالعه ۱۵۱ دانشجو موردبررسی قرار گرفتند. داده‌های دموگرافیک دانشجویان در جدول شماره ۱ ارائه‌شده است. اکثر دانشجویان، رشته دندانپزشکی را با میل و علاقه شخصی خود انتخاب کرده (٪۴۵/۵۷ و ٪۳۶/۷۳ کاملاً موافق و موافق) و بعد از ورود به رشته دندانپزشکی علاقه آن‌ها به این رشته بیشتر شده بود(٪۳۱/۳۰ و٪۳۵/۳۷ کاملاً موافق و موافق). اکثر آن‌ها در صورت امکان انتخاب مجدد رشته در کنکور، بازهم دندانپزشکی را انتخاب می‌کردند (٪۴۲/۱۷ و ٪۳۴ کاملاً موافق و موافق). همچنین اکثر آن‌ها برای ادامه تحصیل در رشته دندانپزشکی در مقاطع بالاتر از دکترای عمومی انگیزه زیادی داشتند(٪۲۷/۹ و ٪۳۸/۷۷ کاملاً موافق و موافق). درصد بسیار کمی از دانشجویان(٪۰/۶۸) به انصراف از رشته تحصیلی فکر می‌کردند. به‌طورکلی اکثر دانشجویان به رشته تحصیلی خود علاقه‌مند بودند(٪۴۰/۱۳ و٪ ۴۶/۲۵ کاملاً موافق و موافق). در بررسی محیط آموزشی(انعطاف برنامه آموزش) مشخص گردید، بیشتر اساتید از روش‌های نوین تدریس در برنامه آموزشی خود استفاده کرده (٪۵۲/۳۹ و ٪۳۷/۴۱ اکثر اوقات و بعضی‌اوقات) و طرح درس هم قبل از کلاس در اختیار نماینده دانشجویان قرار داده می‌شد(٪۳۲/۶ و٪ ۳۰/۶۱ اکثر اوقات و بعضی‌اوقات). همچنین در دانشکده به علایق خارج از حیطه دندانپزشکی دانشجویان توجه مناسبی شده است (٪۷۸/۹ و٪۹/۵ اکثر اوقات و بعضی‌اوقات). برنامه‌ریزی آموزشی در طول تحصیل انعطاف‌پذیری کمتری داشته (٪۶۲/۸ به‌ندرت و ٪۲۱/۳ بعضی‌اوقات) و دانشجویان در اتخاذ تصمیمات مؤثر بر شرایط تحصیلی خود کمتر مشارکت داده می‌شدند(به ترتیب بعضی‌اوقات و به‌ندرت برابر٪ ۳۴ و٪۵۲/۱). هیچ‌یک از متغیرهای؛ ترم تحصیلی، سن، جنس، وضعیت تأهل و وضعیت بومی یا غیربومی اثرات معنی‌داری در پیش‌بینی میزان علاقه‌مندی دانشجویان در بررسی محیط آموزشی نداشته است(جدول ۲ و ۳).

[Downloaded from mededj.ir on 2026-11-12]

[DOI: 10.22088/mededj.10.2.17]

جدول ۱.اطلاعات دموگرافیک شرکت‌کنندگان

متغیرها	طبقات	تعداد	درصد
جنس	دختر	۸۲	۵۴/۴
	پسر	۶۹	۴۵/۶
سال ورود	۱۳۹۶	۴۸	۳۱/۳
	۱۳۹۵	۵۲	۳۴/۰
	۱۳۹۴	۴۵	۳۰/۶
	۱۳۹۳	۵	۳/۴
	۱۳۹۲	۱	۰/۷
نوع سهمیه ورود به دانشگاه	سراسری	۸۷	۵۷/۱
	پردیس	۵۸	۳۸/۱
	بدون پاسخ	۶	۵/۸
ترم	۱۲	۳۹	۲۶/۵
	۱۱	۲۷	۱۸/۴
	۱۰	۲۹	۱۹/۷
	۹	۲۳	۱۴/۳
	۸	۲۸	۱۹/۰
	۷	۵	۲/۰
وضعیت تأهل	متأهل	۱۹	۱۱/۶
	مجرد	۱۳۲	۸۸/۴
وضعیت بومی بودن	بله	۸۲	۵۴/۴
	خیر	۶۹	۴۵/۶

[Downloaded from mededj.ir on 2026-11-12]

[DOI: 10.22088/mededj.10.2.17]

سابقه تغییر رشته از رشته‌های دیگر به رشته تجربی	بله	۱۷	۱۰/۲
	خیر	۱۳۴	۸۹/۸
تعداد دفعات شرکت در کنکور	۱	۹۳	۶۲/۶
	۲	۴۸	۳۲/۰
	۳	۸	۴/۸
	۴	۲	۰/۷
دندانپزشکی انتخاب چندم بوده است؟	۱۰-۱	۱۴۵	۹۷/۲۷
	۲۰-۱۱	۴	۲/۰۴
	۴۳-۲۱	۲	۰/۷
دانشکده انتخاب چندم بوده است؟	۱۰-۱	۱۲۳	۸۳/۰
	۴۰-۱۱	۱۵	۹/۵۲
	۱۲۰-۴۱	۸	۴/۷۸
	بدون پاسخ	۵	۲/۷
اشتغال به دندانپزشکی در بین خانواده یا دوستان	بله	۶۷	۴۴/۲
	خیر	۸۴	۵۵/۸
میزان علاقه نسبت به رشته دندانپزشکی بعد از ورود به این رشته	کمتر	۲۴	۱۵/۰
	بدون تغییر	۴۳	۲۸/۶
	بیشتر	۸۴	۲۶/۵
مؤثر بودن شیوع کووید-۱۹ در علاقه نسبت به دندانپزشکی	بله	۲۹	۱۸/۴
	خیر	۱۲۲	۸۱/۶

[Downloaded from mededj.ir on 2026-11-12]

[DOI: 10.22088/mededj.10.2.17]

جدول۲. نتایج آنالیز رگرسیون بررسی علاقه‌مندی به رشته تحصیلی

	ضرایب غیراستاندارد		ضرایب استاندارد	عدد تی	سطح معنی‌داری
	B	خطای معیار	بتا		
ضریب ثابت	−۱۷/۰۳	۵۵/۶۷		−۰/۳۰۶	۰/۷۶۰
سن	−۰/۱۷۹	۰/۲۷۵	−۰/۰۶۰	−۰/۶۵۳	۰/۵۱۵
جنسیت	۰/۰۱۳	۰/۹۰۸	۰/۰۰۱	۰/۰۱۴	۰/۹۸۹
سال ورودی	۰/۵۰۲	۰/۵۶۳	۰/۰۸۲	۰/۸۹۱	۰/۳۷۵
وضعیت تأهل	۰/۹۴۲	۱/۴۱	۰/۰۵۷	۰/۶۶۶	۰/۵۰۶
وضعیت بومی بودن	−۰/۶۷۱	۰/۹۱۵	−۰/۰۶۳	−۰/۷۳۴	۰/۴۶۴
معدل کل(تا این ترم)	−۰/۶۴۲	۰/۴۸۴	−۰/۱۱۴	−۱/۳۲	۰/۱۸۶

جدول۳. نتایج آنالیز رگرسیون بررسی محیط آموزشی

	ضرایب غیراستاندارد		ضرایب استاندارد	عدد تی	سطح معنی‌داری
	B	خطای معیار	بتا		
ضریب ثابت	−۱۱۱/۳۲	۱۸۱/۴۴		−۰/۶۱۴	۰/۵۴۱
سن	۰/۰۲۲	۰/۸۹۶	۰/۰۰۲	۰/۰۲۴	۰/۹۸۱
جنسیت	۱/۷۹۶	۲/۹۶	۰/۰۵۱	۰/۶۰۷	۰/۵۴۵
سال ورودی	۲/۴۸	۱/۸۳	۰/۱۲۴	۱/۳۵	۰/۱۷۹

[Downloaded from mededj.ir on 2026-11-12]

[DOI: 10.22088/mededj.10.2.17]

وضعیت تأهل	-۱/۵۹۲	۴/۶۰۸	-۰/۰۲۹	-۰/۳۴۵	۰/۷۳۰
وضعیت بومی بودن	-۳/۲۴۳	۲/۹۸۲	-۰/۰۹	-۱/۰۸۸	۰/۲۷۹
معدل کل(تا این ترم)	۰/۸۰۸	۱/۵۷۶	۰/۰۴۴	۰/۵۱۳	۰/۶۰۹

بحث و نتیجه‌گیری

طبق نتایج مطالعه حاضر، اکثر دانشجویان، رشته دندانپزشکی را با میل و علاقه شخصی خود انتخاب کرده اکثر آن‌ها در صورت امکان انتخاب مجدد رشته در کنکور، بازهم دندانپزشکی را انتخاب می‌کردند. در تحقیق شیرازی و همکاران که به بررسی علاقه دانشجویان دندانپزشکی قزوین نسبت به رشته تحصیلی خود و ارزیابی محیط آموزشی پرداخته بودند نیز همین نتیجه حاصل شد. در این مطالعه اکثریت دانشـجویان، رشته دندانپزشکی را با میل و علاقه شخصی خود انتخاب کرده بودند و اکثریت در صورت امکان انتخاب مجدد رشته در کنکور بازهم دندانپزشکی را انتخاب می‌کردند(۵). همچنین یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد؛ بعد از ورود به رشته دندانپزشکی علاقه دانشجویان به این رشته بیشتر شده و این در حالی بود که تنها درصد بسیار کمی از دانشجویان به انصراف از رشته تحصیلی خود فکر می‌کردند و به‌طورکلی اکثر دانشجویان به رشته تحصیلی خود علاقه‌مند بودند. در تحقیق سیفی و سام، اکثریت شرکت کنندگان اعلام کردند در صورت شرکت مجدد در کنکور سراسری باز رشته دندانپزشکی را انتخاب کرده و فقط تعداد کمی از آن‌ها به انصراف از تحصیل فکر می‌کردند(۱۰). البته در بررسی دیگری که بر دانشجویان پزشکی انجام شد، دانشجویان بیشتری بـه انصراف از تحصیل فکر می‌کردند که با نتایج تحقیق حاضر همخوانی ندارد(۱۱). به نظر می‌رسد دانشجویان دندانپزشکی در مقایسه با دانشجویان پزشکی با سرعت بیشتری جذب بازار کارشده و طولانی بودن دوره پزشکی عمومی و سپس تخصص زمان زیادی را می‌طلبد که این موضوع می‌تواند باعث کاهش علاقه‌مندی دانشجویان پزشکی گردد. در مطالعه فتاحی و همکاران، اکثریت دانشجویان میزان علاقه به رشته تحصیلی خود را زیاد و خیلی زیاد عنوان کردند(۸). آگاروال در مطالعه‌ای که سال ۲۰۱۲ در هند انجام‌شده بود،گزارش کرد اکثریت دانشجویان، رشته دندانپزشکی را به دلیل موقعیت کاری ثابت و درآمد بالا و سهولت پیدا کردن کار مناسب انتخاب کرده‌اند(۱۲). علی‌رغم کم بودن فراوانی دانشجویانی که به انصراف از تحصیل فکر می‌کنند، باید توجه داشت با افزایش میزان شناخت رشته تحصیلی قبل از انتخاب رشته بر مبنای توانمندی و دور از فشارهای خانواده و اطرافیان، می‌توان در راستای کاهش این مقادیر اندک نیز گام برداشت(۵و۱۳). طبق نتایج تحقیق حاضر اکثر دانشجویان برای ادامه تحصیل در رشته دندانپزشکی در مقاطع بالاتر از دکترای عمومی

[Downloaded from mededj.ir on 2026-11-12]

[DOI: 10.22088/mededj.10.2.17]

انگیزه زیادی داشتند. این نتایج مشابه بامطالعه شیرازی و همکاران (۵) بود که در آن بیش از نیمی از دانشجویان موافق ادامه تحصیل در رشته دندانپزشکی در مقاطع بالاتر از دکترای عمومی بوده‌اند. تمایل به ادامه تحصیل ممکن است تحت تأثیر شرایط محیطی هر دانشگاه ازجمله؛ تشویق اساتید، حضور دستیاران دوره تخصصی به‌عنوان یک عامل مشوق و نیز سطح علمی دانشجویان قرار گیرد(۱۴). در نتایج بررسی صادقی و باقری(۲۰۱۳)، تعداد بالایی از دانشجویان دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان تمایل داشتند ادامه تحصیل دهند(۱۵). طبق برآورد مجرد و همکاران(۱۶) نیز اکثریت دانشجویان دندانپزشکی همدان علاقه‌مند به ادامه تحصیل در رشته‌های تخصصی بوده‌اند. طبق گزارش انجمن آموزش دندانپزشکی آمریکا، کمتر از نصف دانش‌آموختگان دندانپزشکی در این کشور در دوره‌های تخصصی وارد می‌شوند(۱۷). بدون تردید، ضوابط و برنامه‌ریزی‌های آموزشی می‌تواند بر نگرش دانشجویان نسبت بـه رشته تحصیلی خود تأثیرگذار باشد. هرگاه برنامه‌های درسی چه به‌صورت نظری یا عملی بر اساس اصول استاندارد و معتبر، مدنظر قرار نگیرد، دانشجویان به دلیل دارا نبودن آمادگی‌های شناختی، عاطفی یا روانی ممکن است در مسیر تحصیل خود دچار شکست شده و با توجه به اصل پیوستگی تجربه، این تجارب منفی بر تفکر، احساس و رفتار آنان اثر گذاشته و آنچه درواقع برایشان جالب بوده است، منفی و بد جلوه می‌کند(۱۸). دانشجویان زمانی که آموزش‌دهنده انتظارات بالاتری دارد و کلاس را به‌صورت فضای باز مدیریت و از روش‌های آموزشی چندبعدی استفاده می‌کند، انگیزه بالاتری در کلاس‌ها دارند(۱۹). ازاین‌رو، آشنا شدن با دیدگاه دانشجویان و نظرات آن‌ها، رضایتمندی و عدم رضایتمندی و علل آن می‌تواند در جهت بهبود کمی و کیفی امور آموزشی و پژوهشی در دانشگاه‌ها کمک‌کننده باشد. در تحقیقی که قادری و همکاران(۲۰) در بررسی عوامل مؤثر بر نگرش دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند نسبت به رشته پزشکی انجام دادند، ضوابط و برنامه‌ریزی‌های آموزشی به‌عنوان یکی از مهم‌ترین عوامل ایجادکننده نگرش منفی در دانشجویان پزشکی اعلام گردید. طبق نتایج تحقیق حاضر، حدود نیمی از دانشجویان اعلام کردند در میان اعضای خانواده و دوستان آن‌ها، افرادی در حرفه دندانپزشکی اشتغال داشته‌اند که با مطالعه شیرازی و همکاران (۵) همراستا بود. وحید دستجردی و همکاران نشان دادند، والدین پزشک یا دندانپزشک نقش مؤثری در افزایش انگیزه فرزندان خود جهت ورود به رشته دندانپزشکی داشته‌اند(۲۱). این مشاهدات در بررسی خامی و همکاران نیزگزارش گردید(۲۲)، که همگی بیانگر شناخت صحیح قشر پزشک و دندانپزشک ایرانی از حرفه خویش می‌باشد به‌هرحال، تأثیرپذیری از والدین می‌تواند عامل مثبتی برای انتخاب شغل باشد، چراکه بر روی شیوه زندگی و آینده افراد تأثیرگذار است. از طرف دیگر، کاریب و همکاران در بررسی دانشجویان دندانپزشکی ژاپنی دریافتند بیش از نیمی از آنانی که در یک دانشکده دندانپزشکی غیردولتی تحصیل می‌کردند، حداقل یکی از والدینشان دندان‌پزشک بوده‌اند(۲۳). در بررسی نعمت الهی و همکاران نیز یک چهارم پدران دانشجویان پزشک بوده یا در یکی از حرفه‌های وابسته به پزشکی مشغول به کار بوده‌اند (۲۴). در بررسی محیط

[Downloaded from mededj.ir on 2026-11-12]

[DOI: 10.22088/mededj.10.2.17]

آموزشی(انعطاف برنامه آموزش) مشخص گردید، بیشتر اساتید از روش‌های نوین تدریس در برنامه آموزشی خود استفاده کرده و طرح درس هم قبل از کلاس در اختیار نماینده دانشجویان قرار داده می‌شد. همچنین در دانشکده دندانپزشکی بابل به علایق خارج از حیطه دندانپزشکی دانشجویان توجه مناسبی شده است که این نتایج نیز با نتایج مطالعه‌ی انجام‌شده در قزوین توسط شیرازی و همکاران(۵) مطابقت داشت. طبق نتایج تحقیق مشخص گردید هیچ‌یک از متغیرهای؛ ترم تحصیلی، سن، جنس، وضعیت تأهل و وضعیت بومی یا غیربومی اثرات معنی‌داری در پیش‌بینی میزان علاقه‌مندی دانشجویان و بررسی محیط آموزشی نداشته است. این در حالی بود که در مطالعه شیرازی و همکاران(۵) باوجوداینکه هیچ‌یک از متغیرهای ترم تحصیلی، سن، جنس، وضعیت تأهل و وضعیت بومی یا غیربومی اثرات معنی‌داری در پیش‌بینی میزان علاقه‌مندی دانشجویان نداشت ولی متغیرهای جنس و وضعیت بومی یا غیربومی دانشجو اثرات معنی‌داری در پیش‌بینی ارزیابی دانشجویان نسبت به محیط آموزشی داشته است. این تفاوت احتمالاً به علت اختلاف در محیط آموزشی و شرایط متفاوت دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بابل و قزوین بوده است. با توجه به اینکه دانشجویان در مجموع علاقه زیادی برای تحصیل در رشته دندانپزشکی داشته‌اند، به نظر می‌رسید نقش این عوامل در تعیین امتیازات علاقه‌مندی محدودشده است. البته با توجه به برداشت‌ها و دیدگاه‌های مختلف دانشجویان و ازآنجاکه دانشجویان با زمینه‌های متفاوتی وارد دانشگاه شده بودند، تفاوت در ارزیابی محیط آموزشی در مطالعه شیرازی و همکاران(۵) قابل توجیه می‌باشد. به‌عبارت‌دیگر، دانشجویان بومی یا غیربومی و نیز دانشجویان دختر و پسر ارزیابی‌های متفاوتی از محیط آموزشی دانشکده داشتند.

تقدیر و تشکر

بدینوسیله از معاونت محترم تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی بابل به خاطر حمایت مالی پژوهش حاضرسپاسگزاری می‌شود.

[Downloaded from mededj.ir on 2026-11-12]

[DOI: 10.22088/mededj.10.2.17]

References

1. Adib-Hajbaghery M, Arabi Matin Abadi MJ, Ghadirzadeh Z, Moujoodi H, Mehdiansaripour M. Interest in the Field of Study and Affecting Factors: The Viewpoint of Students of Kashan University of Medical Sciences. Iranian Journal of Medical Education. 2017;17(0):24-34.

2. Mohsen AH, Sajjad LM, editors. Evaluation of Influencing Factors and Their Effects on Students' Interest Towards Nursing at Kashan University of Medical Sciences, 20132015.

3. Sahebalzamani M, Mohammadi M, Adhami MF. Determining and comparing the degree of awareness, interest and attitude of dentistry and pharmacy students of Tehran Medical universities toward their field of study in basic science and graduation timeS 2019.

4. Safari T, Nazri Panjaki A, Haghighi M, Sayadi F, Zeynali Bujani M, Amin A. Investigate the level of student's interest in their field of study and the effective factors on it, from the viewpoint of students of the Zahedan University of Medical Science in 2018. Yektaweb. 2018;25(0):61-7.

5. Shirazi M, Rahmani N, Lotfian M, Kheirandish A. The assessment of Qazvin Dental School students' interest in their field of study and the educational environment (2016-2017). Journal of Inflammatory Diseases. 2018;22(1):61-9.

6. Moghadam FA, Azad SA, Sahebalzamani M, Farahani H, Jamaran M. An investigation on the level of awareness, attitude, and interest among medicine, dentistry, and pharmacy students toward their majors on entering university: the case of Islamic Azad University, Tehran medical sciences branch. Journal of family medicine and primary care. 2017;6(4):784.

7. Hemmati R, Niya MT, Sohrabi N, Jalalvandi F. Assessment of Student Interests of Kermanshah University of medical sciences towards the field of education and the future of her career. Journal of Clinical Research in Paramedical Sciences. 2017;6(2):237-46.

8. Fattahi Z, Javadi Y, Nakhaee N. A Survey on Dentistry Students Satisfaction with their Discipline and Some of the Related Factors. Strides in Development of Medical Education. 2004;1(1):32-40.

9. Mojtahedzadeh F, Yassini E, Rahmani N. Reliability and Validity of the Persian Version of Dental Student Learning Education Questionnaire and a Researcher Made Questionnaire about In-terest of Dental Students in Their Field of Study. Journal of Iranian Dental Association. 2015;27(1):24-30.

10. Seifi S, Sum S. Comparison of dental students consent towards their educational line in clinical and basic science course. Biannual Journal of Medical Education Education Development Center (edc) Babol University of Medical Sciences. 2015;3(2):38-45.

[Downloaded from mededj.ir on 2026-11-12]

[DOI: 10.22088/mededj.10.2.17]

11. Hemmati R, Sohrabi N, Jalalvandi F. Assessment of Student Interests of Kermanshah University of medical sciences towards the field of education and the future of her career. Journal of Clinical Research in Paramedical Sciences. 2017;6(2).

12. Aggarwal A, Mehta S, Gupta D, Sheikh S, Pallagatti S, Singh R, et al. Dental students' motivations and perceptions of dental professional career in India. Journal of dental education. 2012;76(11):1532-9.

13. McAndrew R, Ellis J. An evaluation of the multiple mini-interview as a selection tool for dental students. British Dental Journal. 2012;212(7):331-5.

14. Abdulghani HM, Al-Drees AA, Khalil MS, Ahmad F, Ponnamperuma GG, Amin Z. What factors determine academic achievement in high achieving undergraduate medical students? A qualitative study. Medical teacher. 2014;36(sup1):S43-S8.

15. Sadeghi M, Bahgerian A. Postgraduate aspiration in dental students at Rafsanjan University of medical sciences. Journal of Rafsanjan University of Medical Sciences. 2013;12(2):103-14.

16. Mojarad F, Mani Kashani K, Joudat M. Evaluation of interests of general dental practitioners in postgraduation study in Hamedan. Hamadan Univ Med Sci. 2009.

17. Saeed S, Jimenez M, Howell H, Karimbux N, Sukotjo C. Which factors influence students' selection of advanced graduate programs? One institution's experience. Journal of dental education. 2008;72(6):688-97.

18. Mohammadi A, Vakili M. Measuring students' satisfaction of educational services quality and relationship with services quality in Zanjan University of Medical Sciences. Journal of medical education development. 2010;2(3):48-59.

19. Scarbecz M, Ross JA. The relationship between gender and postgraduate aspirations among first-and fourth-year students at public dental schools: a longitudinal analysis. Journal of dental education. 2007;71(6):797-809.

20. Ghaderi R, Dastjerdi R, Soroush Z, Mohabati M. Influential Factors in Medical Students' Attitudes Towards Studying Medicine in 2002. Iranian Journal of Medical Education. 2004;3(2 (10)):47-54.

21. Vahid Dastjerdi E, Mahdian M, Nazarali S, Badiee MR. Study Motives And Career Plans of Postgraduate Students In Dental School, Shahid Beheshti University of Medical Sciences. Journal of Dental School Shahid Beheshti University of Medical Science. 2011;29(1 (87)).

22. Khami M, Murtomaa H, Jafarian M, Vehkalahti M, Virtanen J. Study motives and career choices of Iranian dental students. Medical Principles and Practice. 2008;17(3):221-6.

23. Karibe H, Kawakami T, Suzuki A, Warita S, Ogata K, Aoyagi K, et al. Career choice and attitudes towards dental education amongst dental students in Japan and Sweden. European Journal of Dental Education. 2009;13(2):80-6.

[Downloaded from mededj.ir on 2026-11-12]

[DOI: 10.22088/mededj.10.2.17]

24. Neamatollahi H, Mehrabkhani M, Ghafarpour S, Ghasemi A. Evaluation of Mashhad Dental School Students' motives and viewpoints on their Career choices in 2010. Journal of Mashhad Dental School. 2014;38(1):71-84.

[Downloaded from mededj.ir on 2026-11-12]

[DOI: 10.22088/mededj.10.2.17]